

INTERIORUL ȚĂRĂNESC DIN CADRUL MUZEULUI „ARHITECTURII POPULARE DIN GORJ” (II)

de DOMNICA BAJMATĂRĂ

Interiorul caselor țărănești din Gorj este unitar. Ceea ce constituie podcaba interiorului locuinței țărănești din Gorj sînt : țesăturile pentru pat, țesăturile de pe pereți și mobilierul. Țesăturile așezate pe pereți, pe pat, pe masă sau la ferestre au un rol decorativ dînd un aspect estetic locuinței. Mobilierul îndeplinește un dublu rol practic și decorativ. Aranjamentul mobilierului în „casa cu foc” se face în funcție de cerințe și diferă de la o casă la alta.

În „sobă” fiecare piesă de mobilier are loc fix, soba este așezată pe lîngă peretele median, paturile sînt așezate paralel pe lîngă pereții longitudinali ai încăperii avînd între ele masa sau dulapul, cu scaune înalte așezate în dreptul ferestrei. La capătul unuia dintre paturi este așezată lada de zestre.

În unele interioare apare culmea deasupra patului. Culmea și țesăturile de deasupra lăzii de zestre pe lîngă rolul decorativ arată și starea materială a proprietarului.

După ce au fost aduse în Muzeul „Arhitecturii populare din Gorj” monumentele de arhitectură populară (casele) cu inventarul lor s-a trecut la organizarea interioarelor.

I. ZONA MONTANĂ

Subzona plaiuri

CONAC DE PLAI din Bumbesti-Jiu, locuință sezonieră folosită vara, cînd se duc vitele să pască în plaiul muntelui. Este o locuință cu două încăperi – „casa cu foc” și „soba” – cu „prispă” în fața încăperilor, din birne cioplite în patru muchii netencuite în exterior. Fațada locuinței este lipsită de ornamentație.

În ceea ce privește interiorul conacului de plai este sărăcăcios fiind o construcție temporară.

„Casa cu foc” – este întunecoasă, lipsită de ferestre, avînd funcția de bucătărie, conține mobilierul adecvat funcției: laviță pentru vase, ulei pentru mălai, dulap de perete pentru păstrat vasele și mîncarea, coșuri din coaje pentru cules fructe, masa rotundă plus scaunele mici, găleți pentru muls, putinei, ștand pentru păstrat brînză, postavă pentru „turtă” (mălai). Pe peretele median se află vatra din piatră de stîncă deasupra căreia se află corlata. Pe vatră sînt așezate următoarele obiecte: zălarul cu „tuciul” de mămăligă, pirostiile, țestul, tigaia cu trei picioare.

„Casa cu foc” este lipită între bîrne cu pămînt, grinzi-le și podina aparente. Din „casa cu foc” se trece în „sobă” printr-o ușă laterală.

În „soba” luminată de o fereastră laterală, pe lîngă perețele median se află soba oarbă de cărămidă (cu deschiderea către vatră). Pereții sînt tencuiți și văruiți în alb, plafonul aparent.

Mobilierul „sobei” se compune dintr-un pat din scînduri pe capre așezat de-a lungul peretelui longitudinal din spatele încăperii și un dulap masă ornamentat cu motive solare pe ușițe, așezat în dreptul ferestrei.

Patul fără saltea este acoperit cu o pătură de lînă ornamentată cu carouri (alb cu negru). Pe pat lîngă pereți se găsesc așezate căpățîiele de lînă ornamentate cu pătrățele (alb cu negru).

Suprafața dulapului-masă este acoperită cu o față de masă de cînepă ornamentată cu vergi galbene (vopsit în foi de ceapă).

Conacul de plai are două intrări – din prispă se intră în fiecare încăpere printr-o ușă tăiată într-o singură bucată de lemn de stejar groasă de 5–7 cm. În prispa locuinței am prezentat evoluția stupului (coșnițe conice, cilindrice, uleie scobite, uleie din scînduri).

Subzona poala muntelui

1. CASA LUI HĂRĂNGICA (proprietar Staicu Apostol) din Dobrița.

Casă cu două nivele – la parter „pimnița” și la etaj „odaia” de locuit și prispa cu pridvor-traforaj pe două părți. (Fig. 1) Casă de pomiviticulor și crescător de vite. Datează din prima jumătate a secolului al XIX-lea și este construită din bîrne de

stejar și fag, cioplite în patru muchii. În spatele casei proprietarul avea vie și pentru a supraveghea via din casă, în perețele din spatele „odăii” se află o fereștruică glisantă de 20/15 cm. De remarcat că la pridvor sînt stîlpii „serpuiți” iar la „pimniță” stîlpii cu „cruci în creste”. Pe latura stîngă între etaj și parter se află un fel de „poată” formată din două rînduri de șindrilă, unde se ține „pîrlăul” pentru „pîrluit”¹ cămăși.

În „pimniță” se găsesc următoarele obiecte : țarcul de nule pe corfe, hambaru: pentru făină, coșuri de nulele lipite cu pămînt și ba:egă pentru păstrat cereale, „mo:lda” (postavă), butoaie, putini.

„Odaia” – în colțul format de perețele lateral și cel longitudinal din spatele „odăii” se află soba de cărămidă pentru încălzit. În perețele din spatele încăperii se află fereștruica glisantă. De-a lungul peretelui longitudinal din spatele încăperii se află patul de scînduri pe capre, la capătul căruia se află lada de zestre ornamentată pe față cu „sori”. (Fig. 2). Patul este acoperit cu o scoarță de lînă ornamentată cu vergi, motive geometrice și motive florale (trandafiri și frunze). Pe perețele din dreptul patului se află o scoarță de lînă ornamentată cu vergi, și motive geometrice. Pe pat, pe lîngă perete sînt așezate „căpățile” de lînă ornamentate cu motive geometrice și pernele din pînză de bumbac ornamentate cu motive florale (garoafe, trandafiri și frunze) cusute cu arnici negru și roșu în muște și toiege. Pe perețele lateral din dreapta intrării se află dulăpul rudăresc, tip masă ornamentat pe ușițe cu „sori”, acoperit cu o față de masă din pînză de bumbac ornamentată pe margini cu rînd și în mijloc cu trandafiri „aruncați”, cusută cu arnici negru și roșu în cruci și toiege. (Fig. 3). Pe perețele opus patului se află a doua ladă de zestre, ornamentată cu „motivul sărutului”. Între pat și sobă se află masa rotundă pe care sînt așezate : blidul, lingurile, solnița (de lemn), și cu scaunele dreptunghiulare în jur. (Fig. 4). Pe lîngă sobă sînt așezate următoarele obiecte : vătraiul, cărpătorul, drîg:ul, oalele de pămînt. Pe perețele lateral de lîngă sobă se află plosca, cîntarul cu boboloș, sărărița. Pereții încăperii sînt tencuiți și văruiți în alb, plafonul este aparent. Nelipsită din „odaie” este și vadra cu caucul pentru băut apă.

Încăperea are trei ferestre, în dreptul cărora la începutul secolului nostru au apărut perdelele de bumbac țesute în război, ornamentate cu trandafiri „aruncați”, și rînd pe margini (cu arnici negru și roșu).

Pe peretele dinspre răsărit se află icoana (pictură pe lemn) deasupra căreia este așezat un peșchir de bumbac ornamentat cu vergi roșii la capete.

2. CASA ION CĂRIGĂ³⁵ casă de cier – din Baia de Fier, construită din birne de stejar, formată din două încăperi („la corlați” și „soba”) cu „tîrnați” în față și „polată” din piatră de riu în spatele casei sub același acoperiș. (Fig. 5). La această casă se observă influențe transilvănene în ceea ce privește „tîrnații” (fiind tencuiți în interior și exterior) și în ceea ce privește interiorul încăperilor.

În spatele casei, lipită de aceasta se găsește „polata” formată la rîndul ei din două părți : una închisă „beciu” și o parte deschisă cu acces în podul „polatei”.

În partea stîngă a casei sub „tîrnaț”, se găsește un beci mic cu deschizătura de aproximativ 1 m. Casa este tencuită în interior și exterior, avînd „plafonu” (grinzile și podina) aparent. Fără să prezinte vreun element decorativ, casa în întregime ei este construită echilibrat și proporționat. Ea impresionează mai cu seamă prin monumentalitatea acoperișului și prin mărimea „tîrnațului” (prispei) caracteristice acestei zone – influența arhitecturii populare transilvănene.

Intrarea în „sobă” se face din „tîrnaț” prin la „corlați”.

La „corlați” se află în partea stîngă a casei. Pe peretele median se află vatra cu horn (corlată) suspendat în spatele căreia se află o suprafață de aproximativ 1 m² care se numește „după corlați”. De pe vatră nu lipsesc următoarele obiecte : țestul, pirostriile, vatraiul, drîglul, cărpătorul, lopățica pentru colaci, tigaia, oale de pămînt, zăraru, cu căldărușa de mămăligă. (Fig. 6). Pe peretele lateral din stînga intrării se găsesc următoarele obiecte : două găleți pentru muls, putineiu, standul pentru păstrat brînză, uleiul pentru făină, iar pe peretele longitudinal din spatele încăperii : cripta pentru brînză, vatra de apă. Pe „corlată” se găsesc : ulcele, taiere, tămierniță, ceșcuțe. Înfipite în pereți se găsesc cuiele folosite pentru atîrnat cîntarul cu boboloz, colțarii pentru gheață, vîrzobul pentru zăpadă. În mijlocul „la corlați” se află masa rotundă cu trei scaune. Pe masă sînt așezate : castroane, străchini, linguri, solnița de pămînt, iar lângă masă urciorul. Pe peretele median lângă vatră se află o mică firidă care se folosește pentru păstrarea diferitelor obiecte necesare (chibrituri etc.).

„Soba” – pe peretele median se găsește soba oarbă cu alimentare din „la corlați”, confecționată din cărămidă, în for-

mă de paralelipiped. Este pardosită cu scîndură de brad. De-a lungul peretelui din spate se află patul cu table, separat de sobă aproximativ cu 0,75 m, opus patului se află războiul de țesut. (Fig. 7). După ce femeia termina cu țesutul, se scotea afară războiul de țesut și în locul lui se puneau un alt pat cu „table”. Între pat și războiul de țesut, în dreptul ferestrei se află masa înaltă cu „saltar”, lângă ea găsindu-se un scăunel înalt cu trei picioare.

Pe pat se găsește salteaua peste care s-a așternut o pătură de lînă în carouri (negru cu alb). (Fig. 8). În dreptul patului pe perete se află „masa de perete” de lungimea patului și lată de 0,50 m, de bumbac, ornamentată cu „zimțișori”, vergi și „ochiuri” lucrate cu arnici negru și roșu. Această „masă de perete” este specifică zonei (Bata de Fier, Novaci, Polovragi), deasupra căreia se află trei farfurii din Ardeal (pentru că locuitorii de aici își împodobesc interiorul cu farfurii sau „tale-re” de peste munte, „căci sînt mai frumoase decît ale noastre”.² Pe pat sînt așezate căpățiile, de lînă, pernele (urzeala bumbac, băteala cînepă), ornamentate pe margini cu rînduri de floricele iar în mijloc păsări, glastre cu flori, cusute în „cruci și toiege” cu arnici negru și roșu. Masa este acoperită cu fața de masă din cînepă, ornamentată cu grupuri de vergi portocalii (vopsit în foi de ceapă).

Jos, lângă sobă se află lada de zestre ornamentată cu motivul bradului — simbol al nunții, deasupra căreia se găsesc așezate țesături de lînă.

La cele două ferestre și-au făcut apariția după 1900, peșchirele de bumbac ornamentate pe toată suprafața cu grupuri de vîrguțe, rînduri cu floricele, rînduri cu cerculețe și pe mijloc „cruci” sau „vița de vie”, alese în război cu arnici negru și roșu. Peșchirele mai noi sînt ornamentate numai la capete și predomină motivele geometrice. Din acest interior nu lipsesc cojoacele, disații, trăiștile care stau atîrnate de grinzile casei care sînt aparente.

Icoana se află pe peretele dinspre răsărit, deasupra căreia se află un peșchir ornamentat cu grupuri de vergi la capete, și un mănunchi de busuioc.

3. CASA MOTANCEA — din Bumbăști-Jiu, datează din secolul al XIX-lea.

Casa țărănească compusă din două încăperi: „casa cu foc” și „soba” cu „prispă” închisă din birne cioplite, cu intrări din „prispă” în fiecare încăpere. „Casa cu foc” comu-

nică cu „soba” printr-o uşă laterală. Faţada casei este tencuită. (Fig. 9).

„Casa cu foc” – netencuită, lipită cu pământ între bîrne cu „plafonul” aparent. Pe peretele median se află vatra cu „corlată”. Pe peretele lateral opus vetrei se află „lavîţa” pentru vase, leasa pentru uscat fructe. Pe peretele longitudinal din spate sînt aşezate următoarele obiecte : hambarul din lemn de fag pentru făină, uleiul pentru cereale, putineiul. Pe lîngă vatră se găsesc : pirostiile, testul, zălarul cu tuciul, tigaia, cărpătorul, drîglul. Pe „corlată” sînt aşezate ulcele, străchini, taiere. În mijlocul încăperii este aşezată masa dreptunghiulară cu scăunele.

„Soba” – pereţii sînt tencuiţi şi văruiţi în alb cu grinzile şi podina aparente. Soba este aşezată pe lîngă peretele median cu alimentare din „casa cu foc”. Paturile de scînduri pe capre sînt în număr de două, aşezate paralel, avînd între ele în dreptul ferestrei dulapul-masă acoperit cu o faţă de masă de cînepă vîrgată. Paturile fără saltele sînt acoperite cu scoarţe de lînă ornamentate cu vergi, „simţi”, „şerpăiău” şi motive geometrice. Patul de pe lîngă peretele longitudinal din spate se continuă pînă după sobă ocupînd tot peretele şi deasupra lui se găseşte „culmea” pe care se află frumos aşezate piesele de port pentru sărbători, constituind un element important în ansamblul decorativ al interiorului.

Lada de zestre este aşezată la capătul patului lung. Pe paturi pe lîngă pereţi se găsesc căpăţiele, ce întregesc interiorul.

La ferestre sînt aşezate peşchirile de bumbac ornamentate la capete cu grupuri de vîrguţe.

ZONA DE PIEMONT

Subzona colinară

1. CASA ION GIRCUI, din Racotji, unul din cele mai vechi tipuri de casă ţărănească, datează de pe la începutul secolului al XVIII-lea. Casă de pomivicultor, agricultor şi crescător de vite, construită din bîrne cioplite din stejar. Prezintă o singură intrare, formată din două uşi masive din lemn de stejar, cioplite dintr-o singură bucată fiecare, cu un „uscior” între ele. Este netencuită în exterior şi lipită cu pământ între bîrne în cele două încăperi.

„Casa cu foc” nu prezintă ferestre, iar cele două ferestre de la „odaia” de locuit sînt ocepriate cu băşică. În „casa cu

foc" sînt concentrate obiecte necesare preparării hranei. Pe peretele meridian se află vatra cu „corlată”, fără coș, fumul ducîndu-se direct în pod. Pe lîngă vatră se găsesc : văturaiul, lopata, cărpătorul, zălorul cu căldărușa de mămăligă, „piros-tii”, țesutul.

Pe peretele din spatele casei se află un cuier de perete de lemn pentru păstrat vasele. Pe peretele opus vetrei este patul pe care se pun : postava de mălai, oalele, vatra de apă. Pe peretele de la intrare, în dreapta se află dulapul înalt în care se păstrează vasele și mîncarea. Se mai găsesc uleiul de de făină, masa rotundă joasă cu scaunele dreptunghiulare, puțina de varză.

„Odaia de locuit” – „sobă” – în această încăpere sînt două paturi așezate paralel cu pereții longitudinali, din scînduri prinse în „chingi”³ în perete. Pe paturi se puneau rogojini, mai tîrziu cergi de cînepă, iar la sărbători scoarțe. La capătul patului de la fereastră se află lada de zestre. De obicei, patul acesta nu era utilizat pentru a dormi cineva în cel mai rău caz dormea bărbatul.⁴

Deasupra paturilor se află cîte o „dorîngă” – „cuime de lemn” pe care se găsesc piese de port. Între paturi, la fereastră este așezat dulapul-masă. La răsărit, pe perete este așezată icoana deasupra căreia se află un mănunchi de busu-ioc.

2. CASA CONSTANTIN NEGREANU, din Țicleni – tip de casă înaltă, datează de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. La parter se află pivnița, iar accesul la etaj se face pe o scară inferioară, care pornește din „tînda” închisă, ce se află în fața pivniței. (Fig. 10).

La etaj se găsesc două încăperi : „sobă” – camera de locuit și „casa cu foc” unde se află vatra cu corlată.

În fața celor două încăperi se află „tînda” – „cerdacul” închis cu pămînt de bine cloplite.

Intrarea în „sobă” se face prin „casa cu foc”, unde se află și intrarea în pod, la care se ajunge pe o scară mobilă.

Parterul este construit din bîrne de stejar rotunde, iar etajul din bîrne de stejar cloplite în patru muchii, tencuit numai la fațadă.

„Casa cu foc” este lipită între bîrne cu pămînt și are podina aparentă. Casa are o singură intrare formată din două uși căptușite.

Ceea ce atrage atenția este fruntariul ornamentat în partea de jos și stîlpii pridvorului ornamentați cu „măr”.

În pivniță se găsesc următoarele obiecte : țărcul pe corfe, putini, uleie pentru făină, coșuri de nuiiele lipite cu pământ pentru păstrat cerealele, postăvi, pîrlăul, plugul, butoaie.

În „casa cu foc” pe lîngă peretele median se găsește vatra cu corlată și în spatele acesteia se găsește locul numit „după corlată”,⁵ unde se păstrează războiul de țesut cu toate piesele sale.

În dreapta intrării, pe peretele longitudinal se află dulăpul de perete prins în cuie de lemn în care se păstrează obiectele de uz gospodăresc și mîncarea. Pe peretele lateral opus vetrei se află patul din scînduri prins la un capăt prin chingă de lemn în perete, iar la celălalt capăt are două picioare simple. Pe acest pat se pun oalele, postava de mălai, vasele mici, vadra cu apă, papornițe, banița.

Pe lîngă vatră se pun : văturaiul, cărpătorul, țestul, tuciul, pirostiile. Aici se mai găsesc uleiul pentru făină, uleiul pentru fasole, pîua verticală, masa rotundă joasă cu scaunele dreptunghiulare.

În „tindă” (sală) se află „masa de prasnice” cu scăunelele dreptunghiulare.

În „sobă” – odaia curată, sînt două paturi de scînduri cu picioarele pe tălpi așezate paralel cu pereții longitudinali cu masă înaltă și sertar între ele. În dreapta intrării se află soba oarbă cu ulcele (ulcelele sînt introduse în pereții sobei și sînt folosite iarna pentru copt cartofi). Pe sobă se află leasa de nuiiele folosită iarna pentru uscat semințele de dovleac, iar vara pentru uscat poame. Patul de lîngă sobă este mai lung și la capătul lui se află lada de zestre ornamentată pe partea din față cu „rozete”. (Fig. 11). Deasupra patului se află „culmea” pe care sînt așezate piese de port, ce completează interiorul. Patul este acoperit cu o scoarță în dungi iar pe peretele din dreptul patului se află o scoarță ornamentată cu „romburi”. Celălalt pat este acoperit cu o scoarță ornamentată cu motive geometrice pe peretele din dreptul patului se află un lăicer ornamentat cu motive geometrice.

La cele două ferestre se găsesc perdelele din pînză de bumbac, ornamentate cu motive florale, cusute cu arnici negru și roșu în „cruci și toiege”. Din paturi nu lipsesc căpățile de lînă ornamentate și pernele de bumbac cusute cu negru și roșu.

În „sobă” după ușa, pe perete se află un cuier din sîrmă împletită în care se agăță hainele femeiești și bărbățești luate din dimie albă ornamentate cu găitane.

Pe peretele de răsărit este așezată incoana (pictură pe lemn, deasupra căreia se află un peșchir și un mănunchi de busuioc).

Majoritatea obiectelor de interior au fost achiziționate de la fostul proprietar al casei, Constantin Negreanu din Țicleni.

3. CASA POPII UDRIȘTE, din satul Olari, comuna Plopșor, casă cu două nivele, este un monument de arhitectură populară de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. (Fig. 12). Deasupra ușii de la pivniță este săpată următoarea inscripție „Se-au început aceast(ă) pîm(ni)ță din vremea neamului în leat 7298 (1790) și s-au isprăvit în leatu 7311 (1803) cu toată cheltuiala popii Udrîște talere pol. Și se-au isprăvit în zile(le) lui Alexandru Ipsilant voevodă”. Casa se încadrează în tipul larg răspîndit în județul Gorj – casei înalte – cu două nivele. Primul nivel de la sol este pivnița care adăpostește butoaie și un țarc pe corfe. Al doilea nivel este format din două camere : „casa cu foc” și „soba” cu „prispă” cu traforaj în față și un mic foișor. Foișorul este numit impropriu astăzi, întrucît apare ca o prelungire a sălii sub același acoperiș. Fațada casei este tencuită.

Pentru reconstituirea interiorului, a organizării și funcționalității lui, am vizitat mai multe case din Plopșor, utilizînd și informații culese de la oamenii care au locuit în casa popii Udrîște.

În „casa cu foc” se intră din „prispă” printr-o ușă captușită cu scînduri mici aranjate în unghiuri. Ambele camere au pereții tencuiți și văruiți în alb cu grinziile și podina aparente.

În dreapta ușii de intrare în „casa cu foc” pe lîngă perețele median se află vatra cu corlată, unde se află și obiectele de bucatărie (test, pirostrii, tigaie, oale de pămînt cu două mînuși). Pe lîngă peretele longitudinal din stînga intrării se află o rîșniță manuală de „măcinat” pentru nevoile casei,⁶ pe peretele lateral se află dulapul înalt pentru păstrat obiectele de uz gospodăresc și mîncarea, uleiul pentru făină. În mijlocul încăperii se află masa rotundă cu scăunelele dreptunghiulare.

În grinzi sînt înfipite cupe de lemn folosite pentru agățat hainele ude. Deasupra prins de grinzi se află „cărnarul” –

un fel de grătar de lemn pe care se păstra carnea afumată. Carnea se afuma deasupra vetrei.

În „sobă” pe peretele median se află soba oarbă cu alimentare din „casa cu foc”.

Pe peretele opus intrării se află patul lung cît peretele de 3,5 m cu „pișlege”⁷ (scîndurile sînt prinse între ele prin cuie de lemn) pe capre și este acoperit cu o scoarță orna-mentată cu vergi. La capătul patului se află ladă de zestre, ornamentată pe fațadă, pe capac și pe partea laterală vizi-bilă cu motivul rozetei (Fig. 13). În dreptul patului, pe pereți se află două lăicere frumos ornamentate, și pe lîngă perete sînt așezate două căpățile ornamentate cu motive geometrice.

„Soba” pe peretele median prezintă o firidă înaltă unde se ținea opațul (mai tîrziu lampa) și lumina în amîndouă ca-mere.

Pe peretele de deasupra intrării în pivniță se află o fe-reastră înaltă de 0,52 m și lată de 0,50 m cu patru ochiuri de geam. Pereții dinspre sală și spațiile casei au cîte o ferestruică cu dimensiunile de 20/16 cm. acoperite cu bășică de animale (așa cum se folosea în trecut).

Interiorul locuinței țărănești din Gorj, datorită bogăției țe-săturilor și a cromaticii lor, mobilierului frumos ornamentat și a modului de aranjare, are o înfățișare sobră și estetică.

Casele aduse în cadrul muzeului „Arhitecturii populare din Gorj” își pierd funcțiile din sat, devin însă o arhivă etno-grafică pusă la îndemîna publicului și a specialiștilor.

N O T E

¹ Informator Staicu Apostol, 55 ani, Dobrița.

² Ion Cărigă și Dumitru Turbăceanu, Baia de Fier

³ Inf. Ion Arjoca, 80 de ani, Racoți.

⁴ Inf. Cucu Gheorghe 79 de ani, Racoți.

⁵ Inf. Constantin Negreanu, 65 ani, Țicleni.

⁶ Inf. Luca Maria, Olari, 77 ani.

⁷ Inf. Spătaru Constantin, 71 de ani, Olari, Plopșor.

BIBLIOGRAFIE

GEORGETA STOICA, *Arhitectura interiorului locuinței țărănești*, 1974.

FLOREA STANCULESCU, ADRIAN GHEORGHIU, PAUL PETRESCU,
Tezaur de arhitectură populară din Gorj, 1973.

BANAȚEANU TANCRED, FOCȘA GHEORGHE, EMILIA IONESCU, *Artă populară în R.P.R. Port, țesături, cusături*, 1957.
IONESCU GRIGORE, *Arhitectura populară românească*, 1957.
PETRESCU PAUL, *Arhitectura populară din istoria artelor plastice*, 1958.
PETRESCU PAUL, SECOȘAN ELENA, BORIS ZDERCIUC, *Artă populară. Indreptar metodic*, 1966.
PETRESCU, BANAȚEANU TANCRED, *Artă populară în România*, 1964.
BORIS ZDERCIUC, STOICA GEORGETA, *Crestături în lemn în artă populară românească*, 1967.
ELENA UDIȘTE, *Crestături în lemn din Gorj*, 1972.
GEORGETA STOICA, VIRGIL VASILESCU, *Portul popular din Gorj*, 1971.
ION MOCIOI, VIRGIL VASILESCU, *Ceramica din Gorj*, 1974.

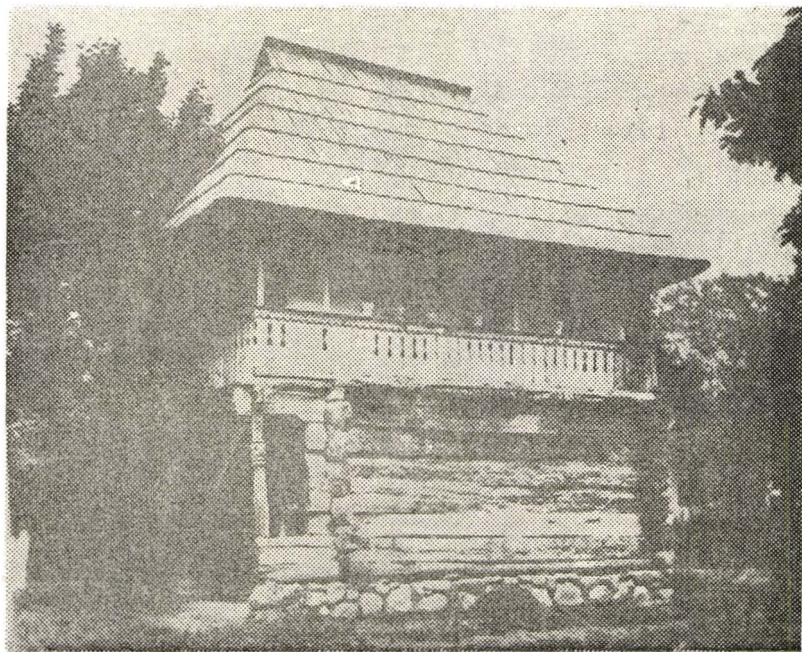

Foto.1. Casă țărănească — casa Haringică din Dobrița

Foto 2. Interior țărănesc — casa din Dobrița

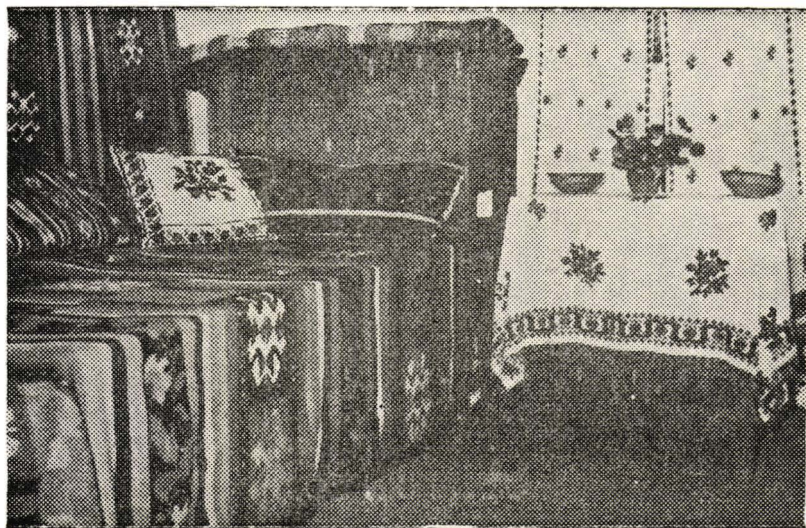

Foto 3. Interior țărănesc — casa din Dobrița

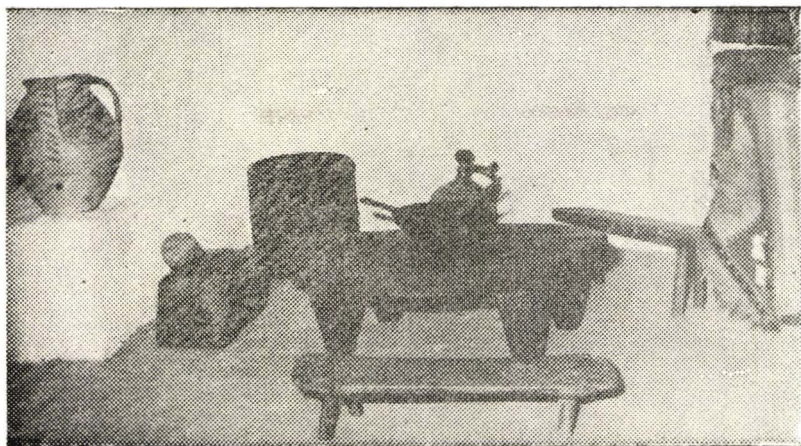

Foto 4. Interior țăranesc — casa din Dobrița

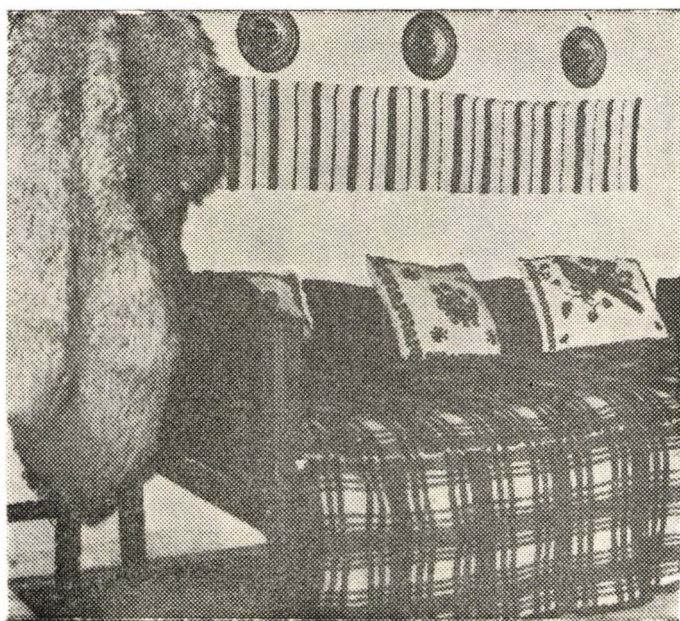

Foto 5. Interior țăranesc, „soba” — casa din Baia de Fier

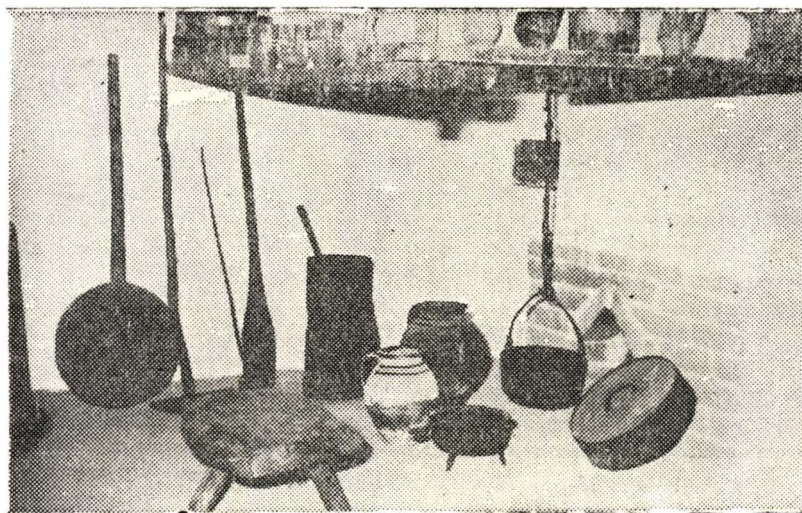

Foto 6. Interior țărănesc, „casa cu foc“ — casa din Baia de Fier

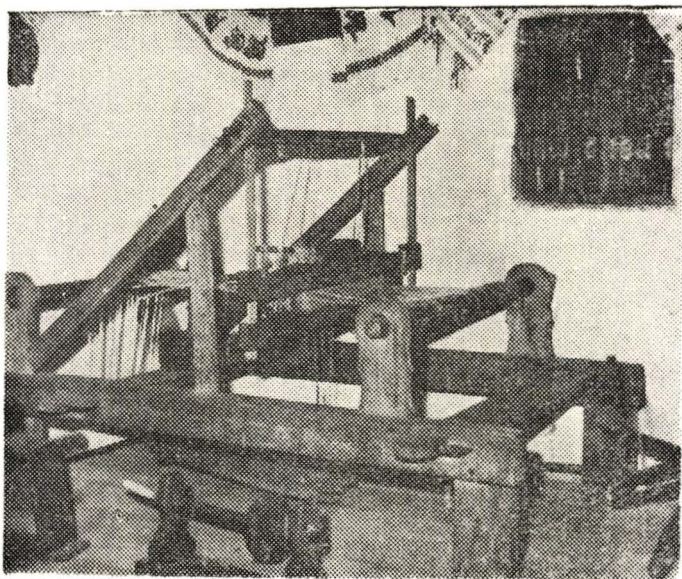

Foto 7. Interior țărănesc, război de țesut orizontal — Baia de Fier

Foto 8. Interior țărănesc, „soba“ — casa din Baia de Fier

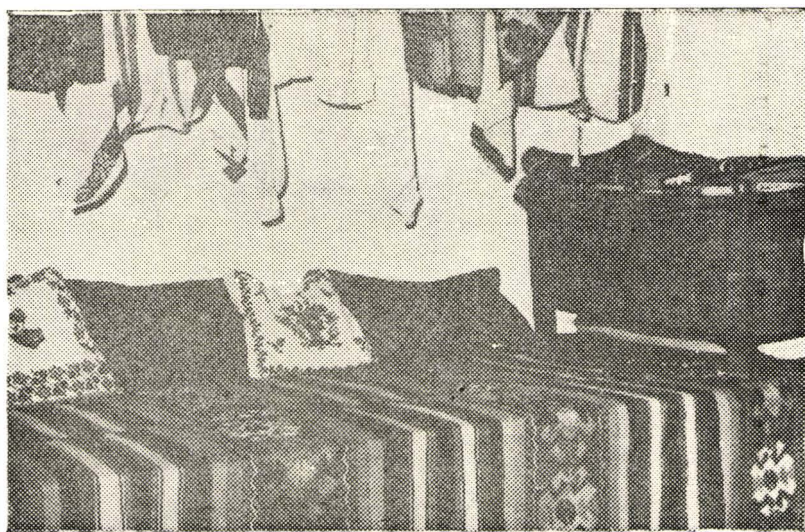

Foto 9. Interior țărănesc — casa din Bumbesti-Jiu

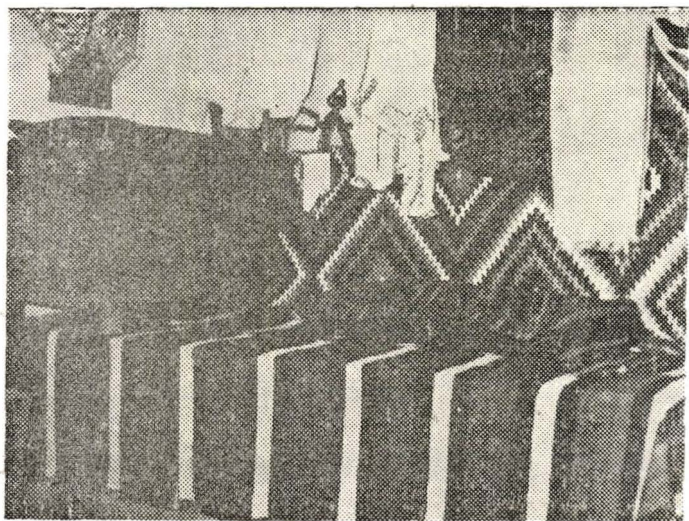

Foto 10. Interior țărănesc — casa din Țicleni

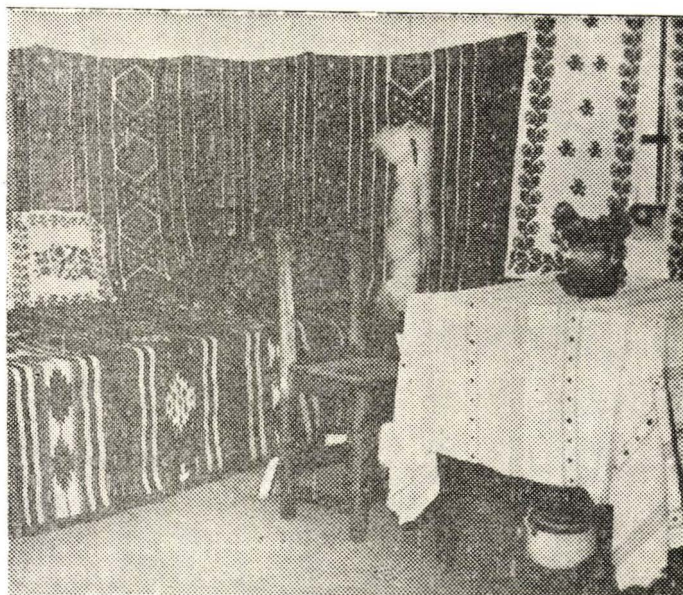

Foto 11. Interior țărănesc — casa din Țicleni

Foto 12: Casa popii Udriște din Olari (Plopșoru)

Foto 13 : Casa popii Udriște din Olari, comuna Ploșoru : Interior țărănesc